

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань правової політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-35-84

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення зміни до пункту 20 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо завершення оцінювання суддів, стосовно яких Вищою радою правосуддя відмовлено в задоволенні подання про звільнення (реєстр. № 9455 від 03 липня 2023 року)

За дорученням Голови Верховної Ради України від 04 липня 2023 року Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 14 вересня 2023 року (протокол № 139) проект Закону про внесення зміни до пункту 20 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо завершення оцінювання суддів, стосовно яких Вищою радою правосуддя відмовлено в задоволенні подання про звільнення (реєстр. № 9455 від 03 липня 2023 року), поданий народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими народними депутатами України (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту його метою є завершення оцінювання на відповідність займаній посаді суддів, призначених на посаду строком на п'ять років, а також обраних безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», стосовно яких Вищою радою правосуддя (далі – ВРП) відмовлено в задоволенні подання про звільнення.

Для досягнення зазначеної мети авторами Законопроекту пропонується доповнити пункт 20 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (далі – Закон) положеннями про те, що якщо ВРП відмовлено в задоволенні подання колегії Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі – ВККС України) про звільнення судді, він вважається таким, чия відповідність займаній посаді не оцінено; у такому разі оцінювання відповідності такого судді займаній посаді продовжується ВККС України в пленарному складі зі стадії, визначеної Комісією з урахуванням мотивів рішення ВРП про відмову в задоволенні подання про звільнення такого судді.

Розглядаючи Законопроект, Комітет з питань правової політики виходить з такого.

У Конституції України зазначається, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою (стаття 1),

органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), в Україні визнається і діє принцип верховенства права; закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Основного Закону органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частини другої статті 128 Основного Закону України призначення на посаду судді здійснюється за конкурсом, крім випадків, визначених законом.

Згідно з приписами частини десятої статті 131 Конституції України відповідно до закону в системі правосуддя утворюються органи та установи для забезпечення добору суддів, прокурорів, їх професійної підготовки, оцінювання, розгляду справ щодо їх дисциплінарної відповідальності, фінансового та організаційного забезпечення судів.

Положеннями Конституції України передбачено, що питання судоустрою та судочинства визначаються виключно законами України (пункт 14 частини першої статті 92).

Прийняття законів належить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України).

Главою 1 розділу V Закону України «Про судоустрій і статус суддів» встановлено порядок проведення кваліфікаційного оцінювання суддів.

Пунктом 20 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону передбачено, що виявлення за результатами оцінювання невідповідності судді, якого призначено на посаду строком на п'ять років або обрано суддею безстроково до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», займаній посаді за критеріями компетентності, професійної етики або доброчесності чи відмова судді від такого оцінювання є підставою для звільнення судді з посади за рішенням ВРП на підставі подання відповідної колегії ВККС України.

Законопроектом пропонується врегулювати питання продовження оцінювання такого судді у випадку, коли ВРП відмовлено в задоволенні подання колегії ВККС України про звільнення судді.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку висловило деякі зауваження до Законопроекту, зокрема, щодо конкретизації, яка саме Комісія уповноважена визначати стадію, з якої продовжується оцінювання судді, а також щодо того, скільки разів ВРП може відмовляти в задоволенні подання ВККС України про звільнення судді.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини підтримує прийняття Законопроекту (лист від 13 вересня 2023 року № 8130.2/23/43.3).

ВРП в цілому підтримує прийняття Законопроекту з урахуванням висловлених зауважень (лист від 14 серпня 2023 року № 6799/0/9-23). З позицією ВРП погоджується Верховний Суд (лист від 28 серпня 2023 року № 3933/0/2-23).

Державна судова адміністрація України повідомила про відсутність зауважень та пропозицій до Законопроекту (лист від 26 липня 2023 року № 10-8954/23).

Рада суддів України (лист від 27 липня 2023 року № 9рс-366/23-вих.) та Міністерство юстиції України (лист від 31 липня 2023 року № 100672/10177-4-23/11.2.1) підтримують прийняття Законопроекту як такого, що усуває правову невизначеність щодо суддів, стосовно яких ВРП не задоволено подання ВККС України про звільнення.

Члени Комітету вважають, що під час підготовки до другого читання цього Законопроекту є необхідність у застосуванні положення частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України, зокрема щодо врегулювання повноважень ВРП відмовляти в задоволенні подання ВККС України про звільнення судді, у тому числі відповідно до підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідних положень» Конституції України; уточнення повноважень ВККС України щодо можливості підтвердження раніше направленою нею до ВРП подання про звільнення судді, у тому числі відповідно до підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідних положень» Основного Закону України.

Врахувавши вищевикладене, відповідно до статей 93, 111, 116 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання проект Закону про внесення зміни до пункту 20 Розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо завершення оцінювання суддів, стосовно яких Вищою радою правосуддя відмовлено в задоволенні подання про звільнення (реєстр. № 9455 від 03 липня 2023 року), поданий народним депутатом України Масловим Д.В. та іншими народними депутатами України, і за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

2. Звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України на пленарному засіданні під час розгляду зазначеного Законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у його тексті, інших структурних частин Законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання Законопроекту.

3. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову Комітету Маслова Д.В.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

